

Székely Közélet

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 200 leu.
Fél évre . . . . . 100 leu.
Negyed évre . . . . . 50 leu.

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Megjelenik szombaton reggel

Főszerkesztő: TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulev. Regele Ferdinand 14 szám
(v. Kossuth-utca).
Telefonszám: 34.

Ujabb támadás.

Megdöbentő támadást kísérelt meg a kormány az erdélyi katolikus nagy összefoglaló szerve, a Státus ellen, meg akarván akadályozni annak most csütörtökre összehívott közgyűlését. Tenni akarta pedig ezt azon az alapon, hogy kétségbe vonta az évszázadok óta tényleg fennálló és működő, törvényes intézkedésekben számtalanszor emlegetett Státus léteét, jogi személyének törvényességét. És bár, az utolsó percekben, Gyárfás Elemér szenátor, s más nagyteknélyű kath. vezető férfiak közbenjárása folytán, Jorga miniszterelnök tiltó rendelkezését vissza is vonták, s a státusgyűlés megtartható volt, az előbb tett lépés ismét bizonyosságot tett a kormány felfogásáról, a magyarsággal szemben való érzületéről. Mert a magyarság, főképpen: a magyarság ellen irányuló törekvést kell látnunk a visszavont intézkedésben, annak ellenére, hogy a Státus a valóságban nem politikai célu szervezet és sem nyíltan, sem „rejtegetve” nem folytat politikát, amivel megvádolták.

A tény azonban, amiről a kormánynak is tudomása van, hogy a róm. kath. egyház hívői, akik egyházi ügyekben a Státus illetékessége alá tartoznak, Erdélyben tulnyomó részben magyarok, s ez az egyház, illetve Státus sok magyar intézményt, iskolát tart fenn, bástyáit, védelmezőit a magyar kulturának. Ezenkívül a kormány újabb kisebbségellenes szándékát ez esetben nyilvánvalóan elárulja a kolozsvári kormánylap, a Drumul Nou maga, amely kifejezetten vádolja a Státust azzal, hogy politikai célt rejteget „hazug egyházi cím” alatt, nem átván e lap a minden igazlelkű ember által tisztelt, nemes életű, fenkölt szellemű Majláth püspököt is család vádjával megilletni.

Ennek a vádaskodásnak a sara, bizonyára nyomot sem hagyva, fog a püspökről lehullani és kétségtelenül tisztázódni fog a Státusnak csak a rosszakarát által homályosnak látott létele, jogi személyisége is. Ami az egész incidensből érvényben marad: egy újabb tapasztalat, egy újabb figyelmeztetés, hogy kitől mit várhatunk, s hogy még mindig nem érkezett el az ideje az igazi megnyugvást teremtő kölcsönös megértésnek, amelynek gyakorlását tőlünk állandóan követelik, de amit a kormányon levők nem gyakorolnak.

Ilyen körülmények közt csak

pusztába kiáltó szónak kell minősítenünk Grofsoceanu temesvári főpolgármester minapi megnyilatkozását, amely szerint az érvényesüléshez, hivatali állás betöltéséhez — a tudással, szorgalommal és megbízhatósággal szemben — csak a román származás még nem lehet elég képesítés. Bármilyen emberies, okos, s egy tartós békét jelentő poli-

tika szempontjából bármilyen célszerű álláspont is a temesvári főpolgármesteré, a kormányzati politikát ez országban mégsem ő, hanem Jorga és a hozzá hasonló szelleműek irányítják. Pedig, amíg ők irányítják, addig állandóan felkészülteknek kell lennünk a mostanihoz hasonló támadásokra, s az azok ellen való védekezésre.

A Megyei Takarékné kérdéséhez.

Levél a szerkesztőhöz.

Kedves Szerkesztő Ur! Tudom, csodálkozni fog, ha megkapja levelemet! Csodálkozni fog, hogy én, aki régebben minden 3—4 héten legálább egyszer hangot adtam egy-egy gondolatomnak, de több, mint 3 éve teljesen hallgatok, most ismét megszólalok. De még jobban fog csodálkozni azon, hogy én, aki királyi ügyész koromban az Ön lapjában csak a zenei, szépírói és egyéb kulturális kérdésekhez szoltam hozzá, most, mint ügyvéd, gazdasági kérdést akarok boncolgatni.

Hiába! »Tempora mutantur, et nos mutamur in illis«. Vált oznak az idők és mi is változunk.

A véletlen úgy akarta, hogy nekem is legyen hozzászólási jogom a bank dolgához. Mert amidőn most koratavasszal kézhez kaptam a nagyváradi családi ház eladása folytán reám eső örökséget, félve a rablókól és tolvajoktól (mint ügyész sohasem féltem tőlük) egyenesen a Nagyváradi Hitelbankhoz futottam a pénzzel s átutaltattam a pénzt az Udvarhelymegyei Takarékpénztárhoz.

Az volt ugyanis a tervem, hogy abból a pénzből egy kis házat veszek, de amíg egy megfelelő házat találok, addig maradjon a pénz a bankban. Akkor nem volt megfelelő ház, de volt pénzem, most akadna elég ház, de nincs pénzem. Azaz hogy van, csak nem adják ki. És éppen ez az, amiről szólni akarok.

En a magam részéről egyáltalán nem vagyok nyugtalan, mert tudom, hogy a megyei bankban jó helyt van a pénzem. Hiszen bármit is vettem volna vele a tavasszal, az nem érne annyit, mint most a pénz. Ha marhát vettem volna, most fele annyit érne. Ha földet vásároltam volna: legalább 1/3-át vesztettem volna el. A házak árai is folyton esnek. Vagyis még jó, hogy nem kaptam kézhez a pénzt. Hiába: igen jól mondja az a közmondás: »nincs az a rossz, amiben valami jó ne volna«.

Mi, a betétesek tulnyomóan nagy része, tudjuk, hogy a Megyei Banktól megkapjuk előbb-utóbb teljes összegében a pénzünket, mert ez a bank folyton csak biztos helyre helyezte ki a pénzt, s olyan óvatosan járt el minden esetben, hogy nagy veszteség e téren nem érheti. Arról is meg vagyunk győződve, hogy a betétesek majdnem kivétel nélkül bele fognak egyezni a kényszerregezésbe, mert tudják, hogy a banktól teljes összegében meg fogják kapni a pénzüket. Erre garancia a Megyei Bank multja, vezetősége és közismert szolidaritása.

Azonban nézetem szerint mégis szükséges volna mielőbb egy olyan megoldást keresni, amelynek alapján a bank esetleg kényszerregezés nélkül is tudná rendezni a betétesek

ügyét, s mielőbb megkezdene újból rendes működését.

Nem volna-e lehetséges az, hogy a nagyobb betétesek irásban köteleznék magukat, hogy a kényszerregezés visszavonása esetén bizonyos ideig nem mondják fel betéteiket, ezzel szemben azonban a bank köteleznék magát, hogy a kisebb betéteseket rövid idő alatt kifizeti? A betétesek most, belátva a helyzet komolyságát, bizonyára hajlandók volnának egy megfelelő megoldásra.

Vagy nem volna-e célra vezető iparosait egy betétesek 10—20 százalékat betéteiknek engedjék át a bank részére az alaptőke felemelése céljára? Ez megkönnyítené a kibontakozást és egy lépést jelentene a jövő fejlődés felé, mert hiszen tudjuk, hogy a legközelebb tárgyalás alá kerülő új banktörvény ugyanis kötelezni fogja a bankokat, hogy lényegesen emeljék alaptőkéjüket, s elő fogja írni azt is, hogy a bankok csak alaptőkéjüknek megfelelő arányban fogadhatnak el betéteket.

Vagy nem volna-e lehetséges nálunk is a németországi módszert bevezetni és az újabb betéteket kevesebb kamattal, de azzal a kötelezettséggel vállalni el, hogy azokat minden felmondás nélkül kiadják. A regátbéli bankok már praktizálják is ezt a módszert. Négy héttel ezelőtt egy a regátban lakó erdélyi urral utaztam együtt s szóba kerülve a pénzkrisis, elmesélte, hogy neki régi betéteje is van egy bukaresti banknál, amit csak 6 hónap múlva fog kikapni, de ugyanahhoz a bankhoz tett már be új betéteket, amelyekre csak 4% kamatot kap, de az új betétekből bármikor tetszés szerinti összeget vehet fel azonnal, mert a könyvecskére rá van nyomva a bank piros bélyegzője: »La zácut: 4%«.

Meg kellene tehát vitatni az összes módozatokat, mert egy óriási morális siker volna, s az egész megye gazdasági életére végtelen jó hatással lenne, ha sikerülne a kényszerregezési ajánlat visszavonásával lehetővé tenni, hogy a Megyei Bank, mely szolidaritásával a háborus és a háboru utáni idők is minden nagyobb nehézség nélkül átélte, újból megkezdje a hiteléletben nélkülözhetetlen működését.

Mi rendíthetetlenül bizunk abban, hogy a vezetőség meg fogja találni a helyesebb utat a megoldás felé. Oklánd, 1931 november 14.

Dr. Voazka István.

Uj tanár a főgimnáziumban.

A helybeli róm. kath. főgimnáziumban üresedésben lévő latin-görög tanszék ellátására a főhatóság Szabó András kollégiumi igazgatót kérte fel, akiben az intézet kipróbált, jeles tanerőt nyert.

Ipartestületi ügyek.

Országos kirakó vásárok: november hó 23-án Atyha, Csikrákos, Homoródbene, 25-én Gyergyóditró, Gyulakuta, Zsidve, Szászkezd, 26-án Szentegyházásfalu, 27-én Kászonalitz, 28-án Zabola.

Az Erdélyi és Bánsági Ipartestületek szövetsége f. hó 16-án Temesváron ülést tartott, amelyen képviselve voltak Temesvár, Brassó, Kolozsvár, Nagyszeben, Nagyvárad, Arad, Torda, Fogaras, Nagyenyed ipartestületeinek elnökségei. Sajnos, az általános szegénység miatt, éppen azon városok képviselői maradtak le, amelyekben a legnagyobb szegénység és nyomorúság uralkodik az iparos osztályon. Az ülés a kereskedelmi is iparkamarák ama mozgalmával foglalkozott, hogy a kamarák kebelén belül állítsanak fel a kisiparosok részére külön független tagozatokat.

Az ülés résztvevői általánosságban ellene voltak ennek a tervnek és hangoztatták, hogy a kereskedelem és a gyáripár érdekei éppenséggel nem azonosok a kisipar érdekeivel és ezért nem akarnak még önálló hatáskörrel sem a kereskedelmi és iparkamarákba tagozattal beosztódni. A kisiparosságnak ez a megnyilvánulása a vezető körök előtt nem újság, mert hiszen valahányszor még ezen eszmék keresztültivite ügyében a kamarák gyűlést tartottak, minden egyes esetben szótöbbséggel leszavazták. Sőt határozottan kijelentették a jelenlevő képviselők, hogy nem engedik az ipartestületek semmi névvel nevezendő beolvadását, hanem ellenkezőleg teljesen külön kisiparos kamarák felállítását követelik és tartják sürgősnek.

Mindenesetre az lenne a legcélszerűbb megoldás, ha a kormány a jelenlegi ipartestületeket nem beolvastaná az iparkamarákba, hanem azokat átszervezte iparos kamarákká, megfelelő hatáskörrel is ruházná fel. Általában ez lenne a helyes, a jelenlegi ipari viszonyokra való tekintettel, de különös tekintettel arra is, hogy az ipartestületek működési köre sohasem ruházható át egy olyan hivatalra, amely nem ismeri közelebről az iparosság és az iparügyek körül felmerülő mindennemű eljárásokat és intézkedéseket, mert az iparosostály a maga hatásköri jogaival és közbelépéseivel jobban meg tudja oldani mindazon kérdéseket, amelyek kimondottan az iparosság érdekei körében fordulnak elő.

Ezen véleményünket támogatja az 1884 évi XVII. tc. 169 §-sa, amely minden első fokú iparhatóság mellé 20, az iparosok közül való iparhatósági megbízott választását írja elő, vagyis az iparhatóságban mégis csak 20 iparosra van szükség, akiknek feladata az iparosság ügyeinek intézése. Már pedig ha az említett iparkamarák, illetve ipartestületek a törvény előírásai szerint, megfelelő hatáskörrel intézhetik az összes iparügyeket (érte a felsőbbség ellenőrzése mellett), a testület tagjainak is csak előnyös lehet, ha helyben az 6 ipartestületénél el tudja intézni mindenféle kéréseit és panaszait. Ez jogos követelése ma minden egyes ipartestületnek, s az iparkamarák szövetsége határozottan is kimondotta, hogy a kereskedelmi kamarákban felállítandó ipari tagozatok gondolatát visszautasítja és a kormányhoz intézendő memorándumban az önálló iparos kamarák felállítását követeli.

E gondolat valóra váltása legyen

az összes ipartestületek legszentebb feladata és e helyen is felhívjuk az összes testvér ipartestületeket, hogy mindent kövessenek el célunk elérése érdekében.

Figyelmeztetjük úgy a helyi, mint a vidéki iparostestvéreinket, hogy minden tanoncot tanonc-szerződéssel szegődtessek be, s a beszélgető tanoncot irassák be a tanonciskolába, azokat oda pontosan megvizsgálkodva küldjék el, a mesterek a lehető-legjobb indulattal foglalkozzanak a tanoncok szakmabeli kiképzésével, mert az utolsó időben a vizsgáztató bizottság sok tanoncot nem szabadtott fel, hanem azokat 3 hónaptól 1 évig terjedő időre visszautasította, ami egyrészt a tanoncra nézve káros, de viszont a mesternek sem válik dicsőségére...

Sürgetőnk kell a tagdíjak fizetését is, amit pedig nem szívesen teszünk, mert tudjuk jól, hogy a pénztelenség ma mindent megakadályoz. De viszont be kell látnia testületünk minden egyes tagjának, hogy ha az 1928—1929—1930 évről fennálló 40.000 leun felüli tagdíj hátralékot a tagok nem fizetik meg, ki vagyunk téve annak, hogy a hivatalunk működése, sajnos, megakadhat, holott vannak olyan tagok is, akik anyagilag megbírnák a tagdíjak fizetését, de attól elzárkoznak, pedig az ipartestületi tagdíj a törvény értelmében közzadók módjára még végrehajtás utján is felhajtatható. Ezért bizalommal kérjük iparostestvéreinket, hogy a tagdíjakat akár részletekben is igyekezzenek megfizetni, mert a mai viszonyok bizonyára igazolják azt, hogy valójában az ipartestület az össziparosságnak ama közülete, amelyet saját érdekében fenn kell, hogy tartson.

Az ipartörvény szerint a városi tanácsban székelő első fokú iparhatóság kebelébe az iparosok közül 20 iparhatósági megbízott választandó. E célból december 6-án d. u. 2 órakor az ipartestület nagy tanácstermében gyűlés lesz, melyre külön meghívót adtunk ki, mindenestre gondoskodni kell arról, hogy ezen tisztségre megfelelő tudású iparosok legyenek megválasztva. *Az ipartestület elnöksége.*

A cégbejegyzési határidő utolsó napja november hó 31. Tudatjuk az összes helyi és vidéki iparosokkal és kereskedőkkel, hogy a marosvásárhelyi iparkamara szigorúan figyelmezteti mindazokat, akik cégbejegyzésre vannak kötelezve, hogy annak folyó évi november 31-ig okvetlenül tegyenek eleget, mert ezen határidő meghosszabbítva nem lesz és akik ezt elmulasztják, azokat 40.000 leuig terjedhető pénzbírsággal büntetik.

A sánta koldus.

Irta: Vajda Ferenc.

Udvarhelyi Pál, a nagy emberbarát, a szegények, koldusok áldozatos pártfogója beszélte a következő történetet:

Városunkban szombat a koldusok napja. Más napokon nem szabad koldulni. A hatóság tiltotta meg. Mert hát, tisztesség adassék, de a koldusok között is némelyiknek nagyon szurkos a keze. Mit a szeme meglát: a keze nem hagyja ott. Ezért kell ellenőrizni. Laji, a sánta koldus, ebben a részben, a becületesekek közé tartozott. Minden szombaton hűségesen megjelent a házuknál, illedelmesen köszönt. Aztán, keserves, siró hangon elmondta irgalmasságra indító szövegét.

— A Jézus nevében, könyörüljenek egy szegény nyomorékon. Szánjanak meg. Nyujtsanak egy alamizsna krajcárt.

Megszántuk. Könyörültünk rajta. Hol a krajcár: leu értékben, hol a sarkalat kenyér, vagy zsírozó mindig kijárt neki. Legtöbbször pénz. Annak legjobban örült. Hálás volt érte. Megköszönte.

— A nagy Isten fizesse meg. Adjon ezer annyit helyette.

Ez a koldusok megszokott köszönete. Laji se tért el ettől.

Igy aztán, ha nem csordult, csepent. A hétre való, munka nélkül is, kikerült. Laji nem törte a testét. Az árnyékban heverészett, míg a gazdák, verejtéket izzadva, dolgoztak a darab

Scotus Viator a kisantántról.

Scotus Viator, a világhírű angol publicista, aki a háború előtt a Monarchia területén élő nemzetiségek védelmében írt cikkeivel tette híressé nevét és sokban hozzájárult a Monarchia feldarabolásához, most egy angol lapban tanulmányt írt a kisantántról. Scotus Viator megállapítja cikkében, hogy a kisantant 1921 óta folytonosan gyengül. Ez a körülmény, szerinte, annak tulajdonítható, hogy Románia és Jugoszlávia nem vállalták be azokat a reményeket, amelyeket a kisantant megalakulásakor hozzájuk fűztek. Scotus Viator rideg megállapításai a főváros politikai köreiben kínos feltűnést keltettek.

Román lapszemle.

A Patria november 7-iki számában a kolozsvári egyetem román hallgatóságának súlyos gazdasági helyzetével foglalkozik, mely az ösztöndíjak leépítése és a különböző taxák felemelése következtében állott elő. Ennek bizonyítására, hogy ez a két körülmény mennyire háttérbe szorította a román elemet a kisebbségek javára, a következő számokat hozza fel. A bölcsészeti kar tudományos fakultásán a folyó tanévben beiratkozott 122 hallgató. Ezek közül 60 román és 62 kisebbségi. Részletezve a beiratkozások megoszlását: a természettudományi szakon beiratkozott 35 hallgató, ebből 18 kisebbségi és 17 román. A kémiai szakon 4 román és 2 kisebbségi. A matematikai szakon 9 román és 13 kisebbségi. A földrajzi szakon 18 román és 16 kisebbségi. A fizika-kémiai szakon 9 román és 10 kisebbségi. A fizika-matematikai szakon 3 román és 3 kisebbségi.

A Cuvântul november 13-iki számában szemelvényeket közl a terjedő magyar revizionisták és a magyar-amerikai Magyar Ujságból idéz, mely bukaresti tanácskozásról számol be, hol erdélyi román körök a kisebbségek teljes szabadságát, ugyanakkor pedig Erdély visszaadását Magyarországnak követelték. Az amerikai lap szerint erről a tanácskozásról a román újságok nem akartak, az erdélyi magyar lapok pedig nem mertek beszámolni. Ugyane cikkben hivatkozik a new yorki zsidó Jewish Daily Bulletin cikkére, mely Vaida elnöklete alatt új román antiszemita párt alakulásáról tudósít. — A Cuvântul (nov. 12.) a

párisi L'Ami du peuple nyomán a berlini Ufa stúdiót revizionista propagandával vádolja meg, mert filmjein a régi egyenruhák csillogtatásával a régi jó idők emlékét ébresztgeti.

Az Ordinea november 14-iki számában közli az északamerikai románok Borah szenátorhoz intézett tiltakozó táviratát, melyet a The New York Times is nyilvánosságra hozott: »Megütközve olvastuk nyilatkozatát, szől a távirat, melyben a trianoni szerződés revíziója és Magyarország restaurációja mellett foglalt állást. Az Egyesült Államokban élő románok a háborúelőtti Erdélyből vándoroltak ki, éppen azért, hogy örvendezhessenek a szabadságnak, melyben otthon nem volt részük. Visszaadni Erdélyt Magyarországnak annyit jelentene, mint 3 millió románt visszavezetni a rab-szolgaságba 1 millió magyar kedvéért, akik a Románia határai között teljes szabadságnak örvendeznek. Jelenleg még az önrendelkezés elvének megsértését, melyet Wilson, a nagy elnök javasolt. Ha ma egyáltalán van magyar kisebbség az utódállamok területén, annak kizárólagos oka az a magyarosító politika, mely a leigázott nemzetiségek földjére magyar telepeket hozott. Európa békéjét nem egy mesterséges Magyarország restaurálásával lehet megteremteni, hanem a magyaroknak a mai helyzetben való megnyugvásával és azzal, hogy lemondanak a makacsságnak és a propagandának, valamint a megtévesztésnek politikájáról. Bizunk abban, hogy ha a kérdés másik oldalát is tanulmány tárgyává fogja ön tenni, meg fogja érteni, hogy miért lepott meg és sértett meg bennünket nyilatkozata.«

Az Universul és a Mîscarea november 13-iki számaikban megemlékeznek Gratz Gusztáv beszédéről, melyben a középeurópai bajok okaként a kisantant megalakulását jelölte meg. Az Universul »Ujra revizionista hangok a magyar parlamentben« cím alatt emlékezik meg a beszédéről. A Mîscarea pedig »Gratz volt magyar nemiszta« a kisantant ellene cím alatt.

Figyelem!

Legutánjában, legszöbben javítanak és újra fényeznek

hó- és sárclpöket

Katona Béla gummivulkanizáló műhelyében. Ugyanott minden méretű autó- és bicikli-gumit felelősség mellett vulkanizálók. — Minden méretű ócska gumit a legmagasabb áron veszek. A SZABÓ KÁROLY-féle vendéglő udvarán, Kökecszt-tér 1.

A Nyugdíjasok Egyesületének közlései.

Megnyílt az országgyűlés, s reméljük, hogy képviselőink ezután talán több sullyal tudnak intervenálni a nyugdíjasok szánalmat kiváltó helyzetének enyhítése érdekében. Jelenleg a helyzetünk az, hogy a városban lakó nyugdíjasok megkapták nyugdíjaikat augusztusra, hátra van még 3 hónap, a falun lakó nyugdíjasok pedig megkapták júniusra és kérésben júliusra, hátra van még 5 hónapi nyugdíjuk. Az együttes hátralék kb. 13 millió leu. Ezt a nagy összeget a tél elején nélkülözni rendkívül megpróbáltatás.

Rápeanu pénzügyi adminisztrátor ur biztat, hogy rövidesen lesz még egy hónapra nyugdíjki fizetés, elsősorban a falusiak részére és azután a városi nyugdíjasok számára. Kérjük és várjuk a sürgős intézkedéseket.

Az elnökség.

A Róm. Kath. Státus e heti gyűlése előtt történt megdöbbentő incidenssel külön cikkben foglalkozunk. E helyen kiegészítésként megemlítenénk, hogy a gyűlést betöltő kormányelnöki intézkedés visszavonása után a gyűlést méltó, ünnepélyes hangulatban és nagy érdeklődés mellett mégis megtartották. Megválasztották világi elnöké Gyarfás Elemér dr. szenátort, alelnökké pedig Inczedy-Joksman Ödön drt. Mint minket közelről érdeklő ügy szóba került a Státus által fenntartott gimnáziumok sorsa, amelyek közül, az anyagi nehézségek miatt, a jövőben csak három tartható fenn. A gyűlésre városunkból Pál István prelátus, Nagy Lajos dr., Hinléder Fels Ákos dr., Huber Andre, Frölich Ottó és Dobos Ferenc dr. utaztak fel, leginkább arra vonatkozó elszántsággal és felkészültséggel, hogy mindent elkövetnek a gimnázium fenntartásáért. Ennek érdekében Hinléder Ákos dr. fel is szólalt és nagyhatást keltett határozati javaslatot terjesztett elő, s felszólaltak Pál István és Nagy Lajos dr. is. Végül a közgyűlés úgy döntött, hogy a helybeli főgimnáziumot *fenntartandó intézetnek* minősítette. Fennmarad ezenkívül még a kolozsvári és a csikszere-dai főgimnázium, míg a gyulafehérvári, sajnos, előreláthatólag megszűnik.

x Ügyes kiszolgáló leány állást nyer azonnali belépésre. Tiszta és egészséges legyen. Románul beszélő előnyben részesül. Jelentkezni lehet a *Kassay bodegában.*

kenyerért, mit Isten nevében neki adtak.

Egyik szombat napon két székely atyafi fát vágott az udvaron. Szomszédfalusiak voltak. Mindkettőnek háza, csüre, kis gazdasága. De a házi dolog mellett jutott idejük arra is, hogy egy-egy szekér fát felvágjanak. Sóra, dohányra, olajra, no, meg egy kis pálinkára is, jól fogott a mellékkereset. Jó kedvvel, serényen dolgoztak. Közben tréfálkoztak.

— Te Gyurka, szóval meg Kicsi Nagy János, vágjuk mi is úgy a fát, mint Simó Ferkó Bukarestben.

— Hát ő hogy vágta, kérde Gyurka.

— Az úgy volt, tudod-e, hogy három napon át nem kapott dolgot. A negyedik napon összefogott egy román emberrel. Az is olyan szőrűbőrű ember volt, mint ő. Került is dolog egyszeribe. Fát kellett vágni. De csak egy fűrészt volt.

— Nem baj, Gligorbá, mondja Simó Ferkó. Megosszuk a munkát is, meg a keresetet is.

— No, okos székely, hogy osztani meg munka, mikor egy van fűrész?

— Hát úgy Gligorbá, hogy megfogjuk a fűrész két végét. Kijed huzza, s én nyögök utána. Ez a munkamegosztás. A pénzt könnyű megosztani.

— No, bolond székely, mondja rá Gligorbá méltatlankodva.

Gyurka nagyot nevetett a Simó Ferkó új módi munkamegosztásán. De, mivel a munkamegosztásban ő is csak a nyögést vállalta: nem tudtak meg egyezni. Inkább úgy tettek, mint az egyszeri muzsikuskis cigány: aki huzta

is, járta is. Ők is külön-külön: huzták is, nyögtek is.

Midőn így mókázgatnak egymással, hát jó Laji, a sánta koldus. A jobb kezében kurta, hajlított végű pálca. Arra erősen ránehezdedve, a bal lábát szánalmasan huzta maga után. Csak éppen nem jaggatott, de nyögött, akárcsak a favágók. A két favágó egyszerre pillantja meg Sánta Lajit. Jól ismerték. A falujokból való.

— Ne, te, ne, Laji, a félcigány kudul, mondja Gyurka.

Egymásra néznek. Elmosolyodnak. Egyet gondolt mind a kettő. Kicsi Nagy János azonban megelőzte Gyurkát a beszédben.

— Ne sántálj, Laji, hiszen kutya-bajod sincsen, veti oda neki.

Laji, a sánta koldus, erre a nem remélt leleplezésre elsápadt. Mérges tekintetet vetett a két favágó felé, de azért sántált tovább. Megállott a konyhaajtó előtt. Köszönt. Elmondotta a mondókáját. Megkapta rá a szokott alamizsnát. Megköszönte és amint jött, sántán indult kifelé. A kapunál visszafordult. Szemei vérben forogtak, mint a veszett kutyának. A botját magasra emelve, megfenyegette vele Kicsi Nagy Jánost.

— Megállj, Kicsi Nagy János, ezt megkeserülöd. Kivetted a számból a kenyeret.

Aztán haladt tovább, sántán, mert ép kéz-lábnak nem igen adnak alamizsnát.

Ez eset után Laji, a sánta koldus elmaradt házunktól. De a két favágót sem láttuk hosszú ideig. Egyik hetivásáron találkoztam Kicsi Nagy Jánossal. A fapiacon gerendát vásárolt.

Megszólítom.

— Isten áldja, János. Régen lát-tam. Egy néhány szekérfa volna. Fel kellene vágni.

— Nem lehet, uram, szól János. Most magamnak fűrészelek, de nem tűzifát, hanem gerendákat. Leégett a csűröm. Ujat kell építenem. Nem baj. Megsegít a jó Isten. De ezt is megkeserüli még valaki!

Telt, mult az idő. Nagy idő multával, egyik szombaton, sánta koldus lépett be a kapunkon. Nézem. Olyan ismerős. Közlebb jó. Hiszen ez Laji, állapítom meg magamban. Hanem mi történhetett vele, most két mankón jár?

— Mi az Laji, szólítom meg. Ugy látszik, módosodol, mert eddig egy pálccával jártál, most pedig kettő van.

— Ne fogja a bolondság, jó uram, szól Laji elkéserevedve. Nagy dolog történt velem.

— Ugyan, mi történt?

— Megvert az Isten. Késő este volt, mikor a szomszédfaluból hazafelé igyekeztem. Koldulni jártam akkor is. Őszi, hideg szél fujt. Mindenki fedél alá huzódott. Seholy egy árva lélek. Semmi mozgás, semmi hang. A falu végén, azonban, csoda történt. A sötétben olyan ütest kaptam a lábamra, hogy abban a helyben ketté törött. Lepedőben vittek haza. Bekerültem a kórházba. Onnan ezzel a két mankóval szabadultam ki. Most igazán sánta vagyok. Ne sajnáljon tőlem egy alamizsna krajcárt.

— No, Laji, most az egyszer mégis bortal vert az Isten, ugy-e?

— Igaz, uram. Én voltam a hibás. Ezután Laji ismét meglátogatott minden szombaton.

Kivételes olcsó árban: öltöny-szövetek kiváló, jó minőségben, divatszinekből 120 leutól. Kész ruhák, kabátok, Trench-Coatok, ruhabársonyok, tennisz-flanellek, esőernyők, szőnyegek, kötött áruk! Saját érdekében győződjék meg mindenki olcsó áraitól. **Löbl L.**

Gazdasági kamaránk folytatja munkáját a gyümölcsstermelés fejlesztése érdekében. Amire ismételten rámutattunk, ma határozottan megállapítható, hogy nálunk ma a gazdálkodás legjövendelműbb ágazata: a gyümölcsstermelés. Még a jelenlegi gondozatlan, osztályozatlan és szakértelem nélküli szállításokkal összevissza potyolt almatermésünk is itt, az udvarhelyi piacon 40—100 leu árértékű el; a csikszeredai, vagy brassói piacokra beszállítva pedig vékánként 60—120 leu ár között tudjuk fajta és minőség szerint értékesíteni, ami 6—12 leu különkénti árak felel meg. Így tehát nagyon érdemes gazdasági kamaránknak a gyümölcsstermelésünket fel- lendítő munkájára felfigyelni. Mint érte- sülünk, kamaránk szívesen küldi ki di- jitalanul mindenik községbe szakértőit, ismertető és bemutató előadások meg- tartására és a gyümölcsstermelési helyi együttesség, a gyümölcstermelés megala- kításában való segédkezésre, csak az ér- deklődő községek lakosok ebbeli kíváná- ságukat szóban, vagy írásban fejezzék ki a kamaránál. E tekintetben örömdetes fel- buzdulások híreket kapjuk vármegyénk minden vidékéről. Meg vagyunk győződ- ve, hogy ha a gyümölcsstermelés iránt érdeklődők kezükbe vehették Gyerkes Mihálynak nyomtatás alatt álló: »A legújabb gyümölcstermelés« című tan- könyvszerű, utmutató kézikönyvét, mely éppen az okszerű gyümölcster- melés felkarolása céljából készült, min- denik községben a legnagyobb oda- adással fogják felkarolni ezt a jövedel- mező gazdasági ágazatot. Mi ezuttal is csak örömdünket fejezzük ki a felett, hogy gazdasági kamaránk jövőre szóló programjába újabban is felvette: a gyümölcstermelés mentől intenzivebb kiépítését. Ne feledjük, hogy Európa gyümölcsös kamrája Erdély, s abban a mi vármegyénk talajánál és éghaj- latánál fogva a finom gyümölcsök termelésére kiválóan alkalmas. Tehát csak ezen termelési ágazatban jártas egyének és vezetők kellene, s népünk megélhetése, a legszebb jövedelem- szerző állandóan biztosítva van. Lászon hozzá mindenik gazda: gyü- mölcstái őszi gondozásához.

AZURCRÉME,

szepelő, májolt, pattanás, mitesszer ellen. Az arcot simárá, üdév, fiatalossá teszi. Egy tégely ára 40 leu. Egy darab

AZUR-SZAPPAN

ára 25 leu. Kapható: minden drogéria, gyógy- és illatszertárban.

x **Köszönetnyilvánítás.** Mind- azoknak, akik felejtethetetlen, jó férjem temetése alkalmával fájdalomukat eny- híteni igyekeztek, köszönetet mondok. Külön köszönetet kell mondjak az ud- varhelyi munkásságnak áldozatkész- ségért. Patakfalva, 1931 november 15. Özv. Nagy Jánosné és családja.

x **Baba-klinika** Szabó Ödön fodrász üzletében, hol mindentéle já- tékabbat kijavítanak, a hiányzó része- ket pótolják. Baba-parókák minden színben és formában. Elvállalom szini- előadások maszkirozását. Parókák és színházi kellekek kikölcsönzése. *Jutá- nyos árak. Pontos kiszolgálás. Veszék vágott és hullott haját.*

A rádiók előfizetési díja. A helybeli postahivatal annak a közlésére kért, hogy egy újabb ren- delet folytán intézkedni fog mindazok- nak a rádió-készülékeknek az elkob- zása iránt, amelyek tulajdonosai előfi- zetési díjaikat 15 napon belül nem fizetik be.

Ref. kórház-sorsjegy, mely- lyel szerencsés esetben egymillió leus főnyereményt nyerhet, kap- ható a Könyvnyomda R.-T. üzle- tében. A kisorsolando nyeremé- nyek összege 3 millió 500 ezer leu. Egy sorsjegy ára 100 leu.

x **Victor-írógép,** jókarban, ol- csón eladó. Megtekinthető Str. Pr. Nicolea (Árpád-utca) 11 sz. alatt.

Erdély története, Jancsó Be- nedek nagyérdekességű könyve, mely- lyel egyik számunkban részletesebben foglalkoztunk, kapható a Könyvnyom- da R. T. üzletében. Ára 80 leu.

Bécsben végzett, okleveles ze- netanár vezetője mellett olcsón vé- gezheti zenetanulmányait a helybeli Irgalmas Nővérek zárdájában. Bővebb felvilágosítás a zárda előjáróságától kapható. Tekintettel arra, hogy egy éve, hogy nem kapják a nővérek fize- tésüket, a szíves pártolást nagyon szépen kéri.

Rádió,

mely 4 lámpára van építve, az alábbi össze- állításban tökéletes, nagy hangerejű, szelek- tiv; tiszta és kellemes hangja a zeneileg leg- képzettebb fület is kielégíti.

4 csöves készülék csinos tölgyfa- szekrényben	4200 L.
20 am. ó. akk. árammal feltöltve	730 L.
120 voltos anódító tökéletes fojtó- tekercsel, nagy kapacitású kon- denzátorkkal	1500 L.
10 pólusos hangszóró; hangválasztó fala politurozott nagy, tölgyfalap	2250 L.
U. az 120 voltos anódkumulátor- ral (anódító helyett)	8680 L.
	8850 L.

Árnyékoltrácsu lámpákkal épített rádiók árát egy következő hirdetésemben közlöm.

Régi készülékek átépítését, áramforrások javítását olcsón vállalom.

Jakó Albert
tanár rádiótechnikai műhelye.

Szerkesztői üzenet.

Akik cikket, hirt, vagy hir- detést küldenek hozzánk, olyan cél- ból, hogy az lapunkban megjelenjék, ezuttal is kérjük, hogy közleményeiket mindig lehetőleg csütörtökön délig szíveskedjenek hozzánk eljuttatni, még abban az esetben is, ha azok nem tulságosan terjedelmesek, míg a terje- delmesebbek beküldését már szerdára kérjük. Pénteken, reggel 9 óráig, már csak egészen rövid, pár soros közle- ményt fogadhatunk el úgy, hogy az a lapnak még aznap számában meg- jelenjék. A lap technikai előállításá- teszi számunkra parancsoló kénysze- rűséggel, hogy ezekhez a feltételekhez ragaszkodjunk, mert ellenkező esetben a nyomdánál többletmunka és többlet- kiadás áll elő, s késedelmet szenved a lap megjelenése is, ami érdeke ellen van a közönségnek is. Közös érdeknek megfelelően is jár el tehát, aki ehhez a szíves kérésünkhöz megértéssel, pon- tosan alkalmazkodik.

Nyilttér.

E rovat közleményeiért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Nyilatkozat.

Zetelaki Lukács Dénesné szül. Kádár Ilona, hogy pálinkát ihassék, az én nevemben álnok hazugsághoz folya- modott az én rovásomra és engem, akaratom és tudtom ellenére, előlépte- tett titkosrendőrnek. Ezért mielőtt a bíróságtól megjutalmazását megkapná, addig is őt a nyilvánosság előtt ezen- nel tiszteletteljesen hazug rágalmozó- nak nyilvánítom.

Zetea 1931 nov. 19.

Parajdi Ferenc
erdőőr.

Kiadótulajdonos: a Könyvnyomda R.-T. Odorheiu—Székelyudvarhely.

Publicațiune de licitție.

Salina C. A. M. R. R. Praid ține licitație pentru darea in concesiune a extractiei și transportului sărei pe distanța de 1500 metri, in ziua de 16 Decembrie a. c. ora 10 a. m.

Condițiunile de admiterea concu- renților și caietul de sarcini se pot ve- dea în ori și ce Joi și Sâmbătă la bi- roul Direcției Salinei, între orele 3—4^{1/2} după amiaz.

Diracțiunea.

Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu—Székelyudvarhely.

Ha elegáns és szép cipőt akar vásárolni, úgy keresse fel

Dobrai Károly

cipő üzletét, ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús válasz- tók áll rendelkezésre. Ugyanott mérték utáni megrendelések vétel- kötelezettség nélkül készülnek.

Tudomására adom a t. vásárló és iparos közönségnek, hogy **Piața Regina Maria (Piactér) 5 szám alatt**

bőrüzletemet

ismét megnyitottam.

Raktáromban kaphatók mindenféle bőrök, talpak és a bőripari szakmába tartozó áruk és iparcikkek.

Legfőbb törekvésem, hogy elsőrangú minőségű árukkal és versenyképes árainkkal t. vevőim igényeit teljesen ki- elégítsem.

Szíves pártfogást kér:

SZEBENY ANTAL

bőrkereskedő.

Eladó autó.

Jó karban levő csukott **FORD- luxus-autó** olcsón eladó **Dénes állatorvosnál Odorheiu.**

Publicațiune.

Subsemnatul curator de massă a falitului Dézi Andrei aduc la cunoș- tință, că mărfurile de prăvălie a falit- tului se vor vinde prin licitație publică in ziua de 30 Novembrie 1931 ora 11 la fața locului in Odorheiu Str. Voivod Mihai 4. și Str. Prințul Nicolae Nr. 16 cu prețul de strigare de 200.000 lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Condițiunile deta- ilate se pot vedea in birou curatorului.

Odorheiu, la 16 Noembrie. 1031i

Dr. Kassay F. Stefan.
curator.

Hirdetmény.

Alantírott, mint a vb. Dézi Endre helybeli kereskedő csődtömeggondnok a ennell közhírré teszi, hogy a csőd- tömeghez tartozó összes üzleti áruk 1931 november 30 án d. e. 11 órakor a helyszínén, Odorheiu Str. Voivod Mihai Nr. 4 és Str. Prințul Nicolae 16 sz. alatt nyilvános árverésen el fog- nak adatni 200.000 leu kiküldési ár- ban. Szükség esetén kiküldési áron alul is. A részletes feltételek a tömeggondnok irodájában bármikor megtekinthetők. Odorheiu 1931 november 16.

Dr. Kassay F. István
tömeggondnok.

Halló! Figyelem!

Abonánsokat olcsón
felvesz

Barkóczy-étterem.

(Házhoz 5%, kedvezmény.)
Papok, jegyzők, tanítók és kereskedelmi utazók régi és a legújabb találkozóhelye.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Figyelem!

Tanító Urak!

Még a mult iskolai évben megjelentek a **KOVÁCSI PÁL-féle modern**

Rajzfüzetek, Földrajzfüzetek és Rajztanítási vezérfonal.

A felsorolt munkák teljesen az állami tanterv figyelembe vételével vannak meg- szerkesztve.

Az egyes osztályok rajzfüzetei az egész évi rajzanyag feldolgozására szak- szerű rajzbeli utasításokat, szöveges ma- gyarázatokat adnak.

A földrajzi füzetekben szintén az egész évi tananyag vázlatos rajzokkal, tiszta és világos utbaigazításokkal van ellátva.

E valóban hézagpótló munkák szüksé- gességét bizonyítja az első évben tapasztalt nagy érdeklődés, kereslet, valamint a tanítói szaktekintélyek elismerő nyilat- kozata.

Minden tanító meggyőződhetik arról, hogy a füzetek bevezetésével a rajz- és föld- rajztanítás a lehető legszebb eredménnyel a legkönnyebb módon elérhető.

Rajzfüzetek darabonként 8 leu.
Földrajzfüzetek „ 12 „
Vezérfonal „ 16 „

A felsorolt munkák városunkban a **Könyvnyomda R.-T.** könyvkereskedésében beszerezhető.

HULLADÉK-PAPÍR

nagyban 5 kilón felül)
10 leuért, kicsinyben
12 leuért kapható a

Könyvnyomda R.-T.

üzletében.

Kiadó lakás.

A város főterétől 1300 méter távolságban egy 4 szobás kő- ház, kerttel és mindentéle melléképülettel kiadó.

Cím: a kiadóhivatalban.

A templom fűtéséhez egy használt nagy kályhát keresünk. Ér- tekezni lehet az uni- tárius lelkésznel helyben.